

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin yksilöiden häirintää ja tappamista

Hakija

Petri Lintukangas

Asia

Lupahakemus valkuposkihanhiin pelloilta karkottamiseen viljelyvahinkojen estämiseksi litissä, Päijät-Hämeessä.

Hakemus

Lupaa haetaan valkuposkihanhiin karkottamiseen viljelmiltä. Karkottamismenetelmänä käytettäisiin myös valkuposkihanhiin kuoliaaksi ampumista. Lupaa haetaan seuraavan tilan alueelle:

Petri Lintukangas 142035278 pl. kasvulohkot 1420131732A, 1420131732B.

Alueet, joille lupaa valkuposkihanhiin karkottamiseen haetaan, sijoittuvat valkuposkihanhiin arktisen muuton reitille. Hakemusalueen pellot sijoittuvat littiin. Hakemuksen kattama peltoala on 129 hehtaaria. Lupaa haetaan vuosille 2024-2033 ajalle 1.5.-1.11. Hakemusalueella levähtää valkuposkihanhia suurina parvina lintujen muuttokauden aikana jopa useiden viikkojen ajan. Lupaa haetaan 40 valkuposkihanhiin ampumiseen vuodessa.

Hakemuksen perustelut ja muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Lupaa valkuposkihanhiin karkottamiseen haetaan viljelmille aiheutuvien vakavien vahinkojen estämiseksi. Levähtävät valkuposkihanhiin ruokailevat hakemuksen kohteena olevilla pelloilla aiheuttaen satovahinkoja.

Valkuposkihanhiin aiheuttamat satovahingot aiheuttavat viljelijöille merkittäviä taloudellisia vahinkoja. Valkuposkihanhiin aiheuttavat uudelleenkylvö-, maanmuokkaus-, ja rehunostotarpeita. Erityisesti vahingot kohdistuvat nurmiin ja oraisiin.

Valkuposkihanhiin on tähän mennessä karkotettu pelloilta valkuposkihanhiin vahingoittamattomilla karkotuskeinoilla ja tilalla on aikaisemmillä poikkeusluvilla tehty myös valkuposkihanhiin kuoliaaksi ampumista syysmuuttokaudella.

Lausunnot

Asian käsittelyn tueksi pyydettiin lausunto Luonnonvarakeskukselta (Luke). Lausuntopyyntöä kysyttiin erityisesti karkotusmenetelmien vaikuttavuudesta ja tehokkuudesta sekä karkotustoimien vaikutuksista alueella levähtävään ja pesivään linnustoon. Luonnonvarakeskus on aiemmin antanut lausunnot 3.3.2023 (469/00 04 05/2023), 30.8.2022 (2234/00 04 05/2022), 14.3.2022 (555/00 04 05/2022) ja 23.2.2021 (308/00 04 05/2021).

Luonnonvarakeskuksen lausunto 1.3.2024 (429/00 04 05/2024)

Luonnonvarakeskus esittää arvionsa Hanhipeltohankkeen uusimpien tulosten, kokemusten ja arvioiden pohjalta.

Eri karkotusmenetelmien vaikuttavuus

Aiemmissa lausunnoissa Luke on jo todennut, että passiiviset estomenetelmät eivät ole tehokkaita, ainakaan laajassa mittakaavassa käytettynä. Hanhipeltohankkeessa saatujen tulosten ja kokemusten mukaan aktiivinen karkottaminen eri menetelmien yhdistelmällä (lähestyminen, käsilaser, paukkupatruuna) on tehokasta, ja vähentää hanhien laidunnusta nurmipelloilla, mutta se vaatii organisoitua, päätoimista ja jatkuvaa karkottamista ja hanhien valvontaa suhteellisen rajatulla alueella auringonnoususta auringonlaskuun.

Luke tutki syksyllä 2021 ja 2022 kuoliaaksi ampumalla, paukkupatruunalla ja äänettömästi (käsilaser ja lähestymällä karkottaminen) suoritetun karkottamisen tehokkuutta kenttäkokein. Kussakin käsittelyssä oli 5–7 kpl noin 4–10 ha kokoisia peltoalueita. Hanhipeltohankkeen rekrytoimat karkottajat ja Luken työntekijät valvoivat alueita aamuhämäristä iltamyöhään, ja hanhet karkotettiin aina tavattaessa.

Syksyllä 2021 ammuttiin 31 ja syksyllä 76 hanhea kuolettavan karkotuksen käsittelyissä. Vuoden 2022 aineistosta poistettiin 16 tapausta, koska niissä ei ollut riittävän tarkkaa sijaintitietoa. Käsittelyjen vaikutuksia analysoitiin mittaamalla hanhien käyttäytymisvastetta karkotukseen, laidunnusvaikutusta nurmeen ja syksyn kumulatiivista hanhimäärää tutkimusalueilla. Kumulatiivinen hanhien lukumäärä arvioitiin laskemalla hanhien ulosteiden lukumäärä vakioidulla alalla (1 m²). Laidunnusvaikutusta mitattiin estämällä hanhien laidunnus 1 m² alalla kanaverkolla, ja mittaamalla nurmen pituus aidatulta alueelta ja sen ulkopuolelta ennen ja jälkeen hanhien saapumisen. Käyttäytymisvaste (poistuivatko peltoaukealta vai eivät) analysoitiin tapauskohtaisesti siten, että tapahtumat, joissa hanhet karkotettiin kuoliaaksi ampumalla (ja osumalla) verrattiin paukkupatruunalla ja äänettömästi tehtyyn karkotukseen. Kuoliaaksi ampumisen tutkimusalueilla oli siis myös äänettömästi tehtyjä karkotuksia, jos hanhet pakenivat jo ennen ampumatilannetta.

Kuoliaaksi ampumisen käsittelyssä oli suhteellisen vähän havaintoja (=hanhia), mikä vaikeuttaa tilastollista analyysia ja luotettavien johtopäätösten tekoa. Havaintojen vähyys johtuu osittain siitä, että hanhet pakenivat usein ennen kuin karkottaja pääsi sopivalle ampumisetäisyydelle. Aineisto on kuitenkin analysoitu koneoppimismenetelmällä, joka pystyy jossain määrin paikkaamaan pienen otoskoon tuomaa epävarmuutta. Tuloksiin on kuitenkin syytä suhtautua pienellä varauksella.

Paukkupatruunalla ja kuoliaaksi ampumalla tehdyn karkottamisen vaikutus siihen, että karkotettu hanhiparvi poistuu peltoaukealta eivät poikkea toisistaan. Kuolettavan ammunnan käsittelyssä on kuitenkin joukko poikkeavia havaintoja positiivisen vaikutuksen puolella, mikä viittaa siihen, että joissakin tilanteissa tai paikoissa sillä on halutumpi vaikutus kuin paukkupatruunalla. Aineiston pienuuden takia on vaikea määrittellä tarkasti tekijöitä, jolloin kuoliaaksi ampumisella on karkotusta tehostava vaikutus.

Karkotusvaikutuksen vertaaminen eri tekijöiden välillä on vaikeaa, sillä karkotusvaikutuksen estimaatti (Shapley-kerroin y-akselilla) ei ole lineaarinen luku. Jotakin karkotusvaikutuksen vaikuttavuudesta voi kuitenkin kertoa se, että kuolettavan ammunnan käsittelyn poikkeavien havaintojen rypäs asettuu samalle tasolle kuin häirintäkertojen lukumäärän ylätaso. Luken GPS-hanhitutkimuksessa häirintäkertojen lukumäärän havaittiin kasvattavan todennäköisyyttä, että hanhiyksilö todella poistuu alueelta (Heim ym. 2022; <https://doi.org/10.1111/1365-2664.14297>).

Käsittelyjen välillä ei ollut merkitseviä eroja tutkimusalueilla olleiden hanhien kumulatiiviseen lukumäärään, jota mitattiin hanhien ulosteiden lukumäärällä. Kuolettavasti ampumalla ja paukkupatruunalla tehdyn karkottamisen alueilla vieraili keskimäärin noin 7,5 ja 4,6 kertaa vähemmän hanhia kuin hanhipelloilla, mutta vaihtelu oli erittäin suurta. Käsittelyiden välillä ei myöskään ollut merkitseviä eroja laidunnuspaineessa, ja vaihtelu oli suurta.

Äänekäs karkottaminen (kuolettava ampuminen tai paukkupatruuna) näyttäisi olevan tehokkaampaa kuin äänettömästi tehty karkottaminen. Hanhien karkottaminen kuolettavasti

ampumalla ja paukkupatruunalla eivät Luken tulosten mukaan merkitsevästi eroa toisistaan mitattuna käyttäytymisvasteella, hanhien lukumäärällä ja laidunnuspaineena. Joissakin tilanteissa tai paikoissa kuoliaaksi ampumalla karkottamisella oli kuitenkin suurempi vaikutus siihen, että hanhiparvi selkeästi poistui peltoaukealta verrattuna paukkupatruunalla tehtyyn karkotukseen. Aineiston suhteellisen pieni koko rajoittaa tarkemman syyn analysointia. Tätä tulosta tukee myös aikaisempi analyysi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen keräämästä raportointiaineistosta syksyn 2020 poikkeusluvilla suoritetun ampumisen tuloksista. Tulosten mukaan systemaattinen karkottaminen ja ampumiskertojen lukumäärä alueella lisäsi todennäköisyyttä sille, että hanhet poistuivat peltoaukealta. Ampumisen ja karkottamisen teho pieneni alueella olleiden hanhimäärien kasvaessa tuhansiin yksilöihin. Lisäksi useat toisistaan riippumattomat havainnot viittaavat siihen, että kuolettavasti ampuminen lisää hanhien varovaisuutta ja pakoetäisyyttä. Pakoreaktion saattaa laukaista jo karkottajan käyttämä auto. Hanhet siis saattavat oppia yhdistämään kokemuksen vaarasta (lajitoverin kuolema) paikkaan, karkottajan autoon tai vaatteiden poikkeavaan väriytykseen (huomiovärilliset vaatteet), joka sitten vaikuttaa niiden käyttäytymiseen. Tällainen oppiminen on yleistä eläimillä.

Kuolettavasti ampumalla ja paukkupatruunalla tehdyn karkotuksen kustannustehokkuutta on vaikea vertailla, ja Luken aineistolla ei päästä tähän kunnolla käsiksi. Kuolettavasti ampumalla karkottamisen kustannuksia lisää todennäköisesti ainakin lisääntynyt ajankäyttö, koska ampumaturvallisuus täytyy ottaa huomioon jokaisessa ampumistilanteessa.

Karkotustoimenpiteiden vaikutukset muuhun linnustoon

Luke tutki keväällä 2022 äänettömän- (lähestyminen, käsilaser) ja paukkupatruunakarkotuksen vaikutuksia pesimälinnustoon ja lepäileviin lintuihin. Pesimälinnuista tutkittiin kuovin ja töyhtöhyypän pesimämenestystä. Tutkimusalueilta löydettiin 186 töyhtöhyypän ja 26 kuovin pesää, joista 148 pesää seurattiin pesän alle sijoitetuilla lämpötila-antureilla.

Lepäilevistä linnuista pelloilla yleisimmät olivat kapustarinta, suokukko, joutsen, metsähanhi, valko- ja punajalkaviklo, ja tulvaniityillä sinisorsa ja tavi. Lisäksi haulikon paukkupatruunoilla ammuttiin kolmen järven rantapelloilla, ja seurattiin järvellä olevien sorsien ja muiden lintujen reaktioita.

Alustavien tulosten mukaan kuovin ja töyhtöhyypän keskimääräinen pesimämenestys ei eronnut eri karkotuskäsittelyjen välillä. Töyhtöhyypän pesinnöistä tuhoutui noin 30 % ja kuovin pesinnöistä 67 %. Tuhoutumisen syy selvisi yhteensä 62 pesän osalta, ja näistä 22 % johtui maataloustöistä, ja 59 % petojen predaatiosta. Alustavan arvion mukaan 70 % petopredaatiosta tapahtui öisin, mikä viittaa nisäkäspetoihin. Koska karkotustoimenpiteitä ei tehty öisin, viittaa tulos siihen, että suurin osa predaatiotuhousta oli karkotuksesta riippumatonta. Karkotustoimenpiteet eivät siis vaikuta pesimälinnustosta ainakaan töyhtöhyppien ja kuovien pesimämenestykseen.

Karkotuksen vaikutuksia tutkittiin lineaarisella sekamallilla, jossa selittävinä tekijöinä olivat kunkin pesän alueella olleiden valkoposkihanhien määrä sekä alueella tapahtuneiden hanhikarkotusten tyyppi ja lukumäärän yhdysvaikutus keskimääräisen hanhimäärän kanssa sekä lintulaji (töyhtöhyppä/kuovi). Karkotusten intensiteetti riippuu hanhimäärästä, minkä vuoksi yhdysvaikutuksen tutkiminen on oleellista.

Luken tulosten perusteella laiduntavien valkoposkihanhien määrällä oli negatiivinen vaikutus sekä pesinnän onnistumiseen (vähintään yksi kuoriutunut poikanen) että kuoriutuneiden poikasten määrään. Karkottamistoimilla ei analyysin perusteella ole negatiivista vaikutusta pesintöjen onnistumiseen tai kuoriutuneiden poikasten lukumäärään, vaan päinvastoin: jos alueella oli paljon hanhia ja niitä karkotettiin joko äänettömästi tai paukkupatruunalla, oli peltokahlaajien pesintöjen onnistuminen todennäköisempää ja kuoriutuneita poikasia enemmän. Tuloksista voi päätellä, että Valkoposkihanhet saattavat aiheuttaa tallomisellaan tai suojakasvillisuuden laiduntamisella suoria

pesätuhoja, ja toisaalta myös houkutella alueelle petoja. Nisäkäspedot saattavat vältellä alueita, joilla on runsaasti ihmisen toimintaa.

Luke selvitti vesilintujen (sorsat ja kahlaajat) lintujen vastetta kovaääniseen karkotukseen (haulikon paukkupatruuna) 10.5.–23.5.2022 tutkimusalueen pelloilla sekä vesistöillä. Yhteensä saatiin noin 80 havaintoa noin 10 lajista, kuten kapustarinnasta, suokukosta, lirosta, valkoviklosta, tavista, lapasorsasta, sinisorsasta ja harmaista hanhista. Aineistoa ei ole vielä perinpohjaisesti analysoitu, mutta havaintojen mukaan lintujen vaste riippuu ainakin lajista ja etäisyydestä. Linnut yleensä nousivat ilmaan tai pakenivat, jos etäisyyttä oli vähemmän kuin 200 m. Jos etäisyyttä oli enemmän (300–400 m), niin reaktiota ei yleensä havaittu. Reaktion tyyppi oli kuitenkin hyvin lajikohtainen. Kahlaajat nousivat lentoon, mutta palasivat lähtöpaikkaan tai ainakin samalle lohkolle noin 2–4 minuutin kuluttua. Joutsenilla oli yleensä heikko reaktio, vaikka häiriö tapahtui joskus hyvinkin lähellä (50 m).

Järvillä olleiden sorsien reaktioista laukausääneen saatiin melko vähän havaintoja (noin 10 toistoa). Havaintojen mukaan vaste oli samankaltainen kuin pellolla lepäilevillä linnuilla. Yksittäiset sorsat tai parvet pakenivat, mutta useimmiten laskeutuivat kauemmaksi lyhyen lennon jälkeen. Osa rantojen tuntumassa viihtyvistä sorsalinnuista ui tai lensi pakoon järven selälle, mutta palasi myöhemmin uimalla rantaan. Näillä sorsilla oli todennäköisesti pesä rannassa, ja ne palasivat hautomaan munia.

Sorsien kohdalla täytyy ottaa huomioon, että suuri osa havaitsemistamme sorsista oli todennäköisesti paikallisia yksilöitä (pesiviä, pesimättömiä tai uroksia), koska häiriökokeilu tehtiin 10.5. jälkeen. Näitä tuloksia ei siis voi suoraan verrata sorsien muuttoaikaiseen käyttäytymiseen. Havaitut kahlaajat olivat todennäköisesti pääsääntöisesti muuttomatalla olevia lepäilijöitä.

Lausunnon tiivistelmä

Yhteenvedona Luke toteaa, että tehokkuudeltaan kuolettavasti ampumalla ja paukkupatruunalla suoritettu karkotus ovat yhtä tehokkaita mitattuna hanhien käyttäytymisellä, tutkimusalueiden kumulatiivisella hanhien lukumäärällä, ja laidunnusvaikutuksella. Joissakin tilanteissa tai paikoissa kuolettavalla ampumisella on jonkin verran tehokkaampi vaikutus. Testatut karkotustoimenpiteet (paukkupatruuna, käsilaser ja kävely) eivät vaikuta pesimälinnustosta ainakaan töyhtöhyypän pesimämenestykseen, vaan näyttää jopa parantavan sitä. Jos alueella oli paljon hanhia, ja niitä karkotettiin joko äänettömästi tai paukkupatruunalla, oli peltokahlaajien pesintöjen onnistuminen todennäköisempää ja kuoriutuneita poikasia enemmän. Karkotus voi siis vähentää runsaan valkoposkihanhimäärän negatiivisia vaikutuksia peltokahlaajien pesintään.

Kuuleminen

Hakijan vastine luonnonvarakeskuksen lausunnosta.

Hakijalle on varattu tilaisuus antaa vastine Luonnonvarakeskuksen lausunnosta.

Hakija ei ole toimittanut vastinetta Luken lausuntoon vastinepyynnössä asetettuun määräaikaan mennessä.

Kuuleminen tärkeistä lintualueista

Hakijaa on kuultu hakemusalueelle sijoittuvista tärkeistä lintualueista.

Tilalle on haettu poikkeuslupaa, koska valkoposkihanhien (myöh. hanhi) määrä on lisääntynyt voimakkaasti viime vuosien aikana. Määrä on niin suuri, että se aiheuttaa vuosittain merkittävää vahinkoa. Tilalla on ollut myös aiemmin lupa hanhien karkotukseen ampumalla. Karkotustoimilla

vahinkoja voidaan vähentää. Olisi tärkeää, että karkotustoimenpiteitä voidaan jatkaa seuraavilla lohkoilla: 1420085757, 1420343112, 1420343213, 1420343516, 1420404645, 1420404948, 1420453044, 1420559138, 1420565303. Kyseiset lohkot edustavat 55 prosenttia tilan peltoalasta. Tilan peltoalasta jäisi edelleen 45 prosenttia hanhien levähdysalueeksi. Karkottamisen salliminen on erityisen perusteltua, koska luetelluilla lohkoilla toteutetaan Luonnonvarakeskuksen ohjaamaa virallisten lajikokeiden testausta. Tulosten luotettavuuden kannalta hanhien karkottaminen on välttämätöntä.

Määräykset, joita hakemus koskee

Valkoposkihanhi on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen tappaminen ja vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuтонаikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. viljelmille aiheutuvan vakavan vahingon estämiseksi. Poikkeus ei saa vaarantaa lajin suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan valkoposkihanhien karkottamiseen valkoposkihanhia vahingoittamattomilla menetelmillä alla luetelluin ehdoin. Lupaa ei myönnetä valkoposkihanhien tappamiseen.

1. Lupa on voimassa vuosina 2024–2025.
2. Kevätmuuttokaudella valkoposkihanhien karkottaminen on sallittua aikavälillä 15.4.–31.5. Kevätmuuton aikana karkottamisessa on sallittua käyttää valkoposkihanhia vahingoittamattomia menetelmiä pois lukien kovaääniset äänipelotteet.
3. Syysmuuttokaudella valkoposkihanhien karkottaminen on sallittua aikavälillä 20.8.–31.10. Syysmuuton aikana karkottamisessa on sallittua käyttää valkoposkihanhia vahingoittamattomia menetelmiä mukaan lukien kovaääniset äänipelotteet. Luvanhaltijan tulee ottaa yhteyttä kuntaan ja tehdä tarvittaessa meluilmoitus ennen äänitykin ja muiden kovaäänisten äänipelotteiden käyttöä.

Alue, jolla valkoposkihanhia saa karkottaa

4. Karkotustoimia saa tehdä liitteessä 1 (A) luetelluilla kasvulohkoilla. Lupa koskee tilan tilatunnuksella olevia kasvulohkoja helmikuun 2024 tilanteen mukaisesti. Jos lohkojen pinta-aloissa tai sijoittumisessa tapahtuu muutoksia luvan voimassaoloaikana, lupa-alue ei laajene, pienene tai siirry uusille alueille. Lupa-alueen voi tarkistaa karttapalvelusta, joka löytyy osoitteesta:
<https://ely.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=4468f6356dad4bcf99ef0be17c28adcd>
5. Valkoposkihanhia ei saa karkottaa pelloilta, joilla niiden laidunnus ja lepääminen eivät aiheuta vakavaa vahinkoa. Tällaisia peltoja ovat puidut viljapellot, luonnonhoitonurmet, monimuotoisuuskasvit, lintupellot, pysyvästi viljelemättömät pellot, suojavyöhykkeet- ja kaistat, viherlannoitusnurmet ja kesantopellot. Valkoposkihanhia saa kuitenkin karkottaa sellaisilta puiduilta viljapelloilta, joilla puinnin jälkeen kasvava kasvusto on tarkoitus korjata (esim. kerääjäkasvi tai uudistettu nurmi).

Muut ehdot karkotustoiminnan toteutukseen

6. Karkotustoimenpiteitä saavat toteuttaa luvanhaltija ja hänen valtuuttamansa henkilöt. Luvanhaltija vastaa siitä, että kaikki karkotustoimenpiteiden suorittamiseen osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.

7. Valkoposkihanhien karkottamisessa voi käyttää koira, joka on ominaisuuksiltaan ja koulutustasoltaan toimintaan soveltuva, ja koko toiminnan ajan ohjaajan hallinnassa. Koira ei saa vahingoittaa valkoposkihanhia, eikä muita alueella liikkuvia tai pesiviä rauhoitettuja lintuja. Koiran käyttämisessä tulee huomioida myös muu koiria koskeva lainsäädäntö.
8. Karkotusmenetelmiä ei saa kohdistaa muihin mahdollisesti samoilla peltoalueilla levähtäviin rauhoitettuihin lintulajeihin.
9. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
Toimenpiteiden valvonta
10. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
11. Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
12. Jokaisen luvan haltijan on vastattava kyselyyn luvan käytöstä ja sen vaikutuksista 1.11.–31.12. välisenä aikana jokaisen lupavuoden lopussa. Raportoiminen toteutetaan sähköisellä lomakkeella, jonka osoite on liitteessä 3. Raportissa tulee arvioida valkoposkihanhien häirintämenetelmien käytön vaikutusta aiheutuneisiin satovahinkoihin ja toimenpiteistä mahdollisesti aiheutunutta haittaa muulle linnustolle.

Perustelut

Hakemusalue sijoittuu valkoposkihanhien arktisen muuton reitille, ja valkoposkihanhet levähtävät suurina parvina hakemuksen kohteena olevilla pelloilla. Hakemusalueen katsotaan tästä syystä olevan luonnonsuojelulaisissa tarkoitettu muuton kannalta tärkeä levähdysalue, jolloin valkoposkihanhien häirintä vaatii luonnonsuojelulain mukaisen poikkeusluvan.

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja luonnonsuojelulain määräyksistä voidaan poiketa viljelmille aiheutuvan vakavan vahingon estämiseksi. Poikkeuslupa myönnetään valkoposkihanhien karkottamiseen valkoposkihanhia vahingoittamattomilla menetelmillä. Lupaa ei ole perusteltua myöntää valkoposkihanhien tappamiseen.

Lintudirektiivin artiklan 10 mukaan jäsenvaltioiden on edistettävä lintujen aiheuttamien vahinkojen estämiseen tarkoitettujen menetelmien kehittämistä.

Vakavien vahinkojen aiheutuminen

Suomen kautta muuttavat valkoposkihanhet levähtävät ja laiduntavat arktisella muutollaan pääosin itäisen Suomen pelloilla, mutta viimeisimpien vuosien aikana suuria muuttoparvia on levähtänyt myös läntisemmässä Suomessa. Suurina parvina levähtävät ja laiduntavat valkoposkihanhet aiheuttavat vakavaa vahinkoa viljelyksillä. Vahingot kohdistuvat erityisesti rehunurmiin ja oraisiin.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Luvan myöntämisen edellytysten mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Esimerkiksi erilaisiin pelotteisiin (pelotinleijat, -pallot jne.) valkoposkihanhet tottuvat helposti. Valkoposkihanhien aiheuttamaa vakavaa viljelyvahinkoja ei tämänhetkisen tiedon perusteella voida torjua muuten kuin karkottamalla valkoposkihanhet pelloilta erilaisilla karkotusmenetelmillä.

Lupa rauhoitettujen lintujen tappamiseen voidaan myöntää ainoastaan siinä tapauksessa, että niiden aiheuttamaa vahinkoa ei voida torjua muilla keinoilla. Korkeimman hallinto-oikeuden valkoposkihanhien ampumista koskevan päätöksen KHO 2015:104 mukaan ampumiselle vaihtoehdoisen vahingontorjuntakeinon on oltava tehokas eli vähennettävä merkittävästi vakavaa vahinkoa ollakseen tyydyttävä. Toisaalta tyydyttävän vaihtoehdon tulee olla taloudellisessa mielessä ja muutenkin toteuttamiskelpoinen.

Poikkeuslupaa ei voida myöntää valkoposkihanhien kuoliaaksi ampumiseen, sillä Luken tutkimustulosten mukaan ampumiselle vaihtoehdoisen karkotuskeinon, paukkupatruunan, käyttö on

toimiva karkotuskeino ja siten muu tyydyttävä ratkaisu valkoposkihanhien kuoliaaksi ampumiselle. Aiemmillä poikkeusluvilla myönnetyn kuoliaaksi ampumisen tavoitteena ei ole ollut valkoposkihanhien kannan säätely, vaan niiden pelottelu ja karkottaminen viljelmiltä.

Luken tutkimuksen mukaan paukkupatruunakarkotus on yhtä tehokasta kuin kuolettavasti tehty karkotus. Tutkimustulokseen liittyvästä epävarmuudesta huolimatta Luke ei lausunnossaan viittaa siihen, että paukkupatruunalla tapahtuva karkottaminen toimisi tavoitellun karkotusvaikutuksen kannalta riittämättömällä tavalla tai ainakaan olennaisesti huonommin kuin kuoliaaksi ampuminen. Joissakin tilanteissa tai paikoissa kuolettavalla ampumisella voi olla jonkin verran tehokkaampi vaikutus, mutta tutkimustietoa siitä, mitkä tällaiset tilanteet ja paikat ovat, ei ole. Menetelmien kustannustehokkuudesta ei ole tarkkaa tietoa, mutta kuoliaaksi ampumisen kustannuksia lisää ainakin ampumisturvallisuudesta huolehtiminen.

Tämänhetkisen käytettävissä olevan tiedon mukaan aktiivinen karkottaminen eri menetelmien yhdistelmällä (lähestyminen, käsilaser, koirat, BirdAlert-karkotin, paukkupatruuna) on tehokasta, ja vähentää hanhien laidunnusta nurmipelloilla, mutta se vaatii organisoitua, päätoimista ja jatkuvaa karkottamista ja hanhien valvontaa suhteellisen rajatulla alueella auringonnoususta auringonlaskuun. Valkoposkihanhien karkottaminen millä tahansa menetelmällä edellyttää toistoa.

Laki rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta (15/2022) sisältää mahdollisuuden hakea ELY-keskukselta avustusta rauhoitettujen lintujen aiheuttamien viljelyvahinkojen torjumiseen. Lisäksi uuden CAP-kauden alettua vahinkoalueille on mahdollista perustaa ympäristösitoumuksen lohkokohtaisena toimenpiteenä lintupeltoja. Hyvin toimiva satovahinkojen torjunta edellyttää kokonaisvaltaista ratkaisua niin, että karkotustoimien lisäksi hanhille osoitetaan niille houkuttelevia ja levähtämiseen ja laiduntamiseen soveltuvia peltoja (lintupellot), jossa hanhet voivat ruokailla rauhassa ilman häirintää. Lintupellot eivät näin ole vaihtoehtoinen menetelmä karkotustoimenpiteille vaan osa ratkaisua. Karkottaminen on toimivinta, kun valkoposkihanhet voivat karkotetuksi tultuaan siirtyä ruokailemaan alueelle, jolla ne eivät aiheuta vakavaa vahinkoa ja jossa saatava ravinto on hanhille erityisen houkuttelevaa.

Valkoposkihanhen suotuisa suojelutaso ja vaikutukset muihin luontoarvoihin

Lupaehtojen mukaisesti toteutettu valkoposkihanhien häiritseminen ei heikennä valkoposkihanhen suotuisaa suojelutasoa. Luvalla ei sallita valkoposkihanhien vahingoittamista tai tappamista.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen häiritseminen erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Oikeuskäytännön mukaan häirintää on pidettävä tahallisenä, jos siitä aiheutuu luonnonsuojelulain tarkoittamaa häiriötä, vaikka toiminnan varsinaisena tavoiteltuna tuloksena ei olisi häiritseminen (KHO:2022:37, KHO:2015:124). Valkoposkihanhien karkottamisesta aiheutuva häiriö muiden lajien pesintään ja muuttolevähtämiseen on otettava huomioon ja arvioitava luonnonsuojelulain kieltämänä tahallisenä häirintänä, vaikka toimenpiteiden varsinaisena tavoitteena ei olisi häiritä muita lajeja kuin valkoposkihanhia.

Lintudirektiivin 13 artiklan mukaan lintudirektiivin nojalla toteutetut toimenpiteet eivät saa johtaa artiklassa 1 tarkoitettujen lintulajien nykyisen suojelutilanteen heikkenemiseen. Luonnonsuojelulain 1 §:n mukaan luonnonsuojelussa on tähdättävä luonnonvaraisten eliölajien suotuisan suojelutason saavuttamiseen ja säilyttämiseen.

Luke on tutkinut äänettömän- ja paukkupatruunakarkotuksen vaikutuksia pesimälinnustoon ja lepäileviin lintuihin. Pesimälinnuista tutkittiin kuovia ja työttöhyppää. Luken lausunnon mukaan karkotustoimenpiteet vaikuttavat positiivisesti työttöhyppien ja kuovien pesimämenestykseen. Karkottaminen voi vähentää petojen määrää sekä hanhien tallomisesta ja suojakasvillisuuden laiduntamisesta aiheutuvia pesätuhoja. Lausunnon mukaan vaikutus levähtävään linnustoon riippuu lajista ja etäisyydestä.

Valkoposkihanhien kevätmuutto sijoittuu lintujen lisääntymisen onnistumisen kannalta kriittiseen ajankohtaan ja karkottaminen millä menetelmällä tahansa edellyttää toistoa. Kun otetaan

huomioon kevätmuuton aikaisen levähdys- ja ruokailurauhan merkitys lintujen pesimämenestykseen, ja se, että pesinnän häiriintyminen voi olla mahdollista karkotusalueiden läheisyydessä pesivillä linnuilla, laaja-alaisesti toteutettavia ja vaikutuksiltaan vaikeasti rajattavia kovaan ääneen perustuvia karkotustoimia ei voida sallia keväällä. Karkotuksen vaikutuksista muihin linturyhmiin kuin peltokahlaajiin, kuten sorsiin, ei ole tutkimustietoa. Kovaäänisen karkottamisen vaikutuksia ei tunneta vielä riittävästi, jotta muulle linnustolle aiheutuva häiriö alueella voitaisiin sulkea pois. Peltokahlaajien pesimämenestystä voi parantaa myös äänetön valkoposkihanhien karkottaminen.

Asiaa käsiteltäessä on otettu huomioon aiemmin myönnetyt ja edelleen voimassa olevat poikkeusluvut valkoposkihanhien karkottamiseen sekä edelleen vireillä olevat vastaavat poikkeuslupahakemukset. Koska poikkeuslupia on haettu ja myönnetty varsin laajoille alueille, on lupia käsitellessä tullut varmistaa, että valkoposkihanhien keskeisellä muuttoreitillä säilyy soveltuvia levähdysalueita valkoposkihanhille sekä muille ko. alueilla muuttolevähäville lintulajeille.

Käsittelyn yhteydessä hakemusalue on tarkastettu tärkeiden lintualueiden osalta. Jos hakemusalueella sijaitsee tiedossa olevia ja tunnistettuja maakunnallisesti tärkeitä lintualueita, on karkotustoimintaa näillä alueilla tarvittaessa kielletty. Hakijaa on kuultu tärkeisiin lintualueisiin liittyen ja samalla kysytty, onko aikomuksena perustaa lintualueita. Lupa-alueen määrittely on tehty yhdessä alueellisen ELY-keskuksen kanssa.

Karkottamista ei ole nähty tarpeelliseksi rajoittaa käsittelyn yhteydessä tunnistetulla lintujen levähdysalueella (Sääskjärven MAALI-alue). Hakija on jättänyt hakemuksen ulkopuolelle ne peltolohkot, joilla karkottaminen on ollut viime poikkeusluvun aikana kiellettyä. Hakemukseen sisältyvillä pelloilla karkottaminen on aiemmin sallittu, eikä tietoon ole tullut mitään, minkä perusteella karkottaminen Sääskjärven rannalla tulisi arvioida eri tavalla kuin aiemmin. Koko muu ranta-alue jää karkotuksesta vapaaksi ja alueella on paljon merikotkia, jotka karkottavat valkoposkihanhia joka tapauksessa.

Keväällä äänipelotteiden käyttö on kielletty kaikilla hakemusalueen pelloilla. Keväinen äänipelotteiden käyttö on kielletty, koska Luken tutkimuksissa ei ole voitu osoittaa kuin kuovien ja töyhtöhyppien osalta, että niiden pesintä ei häiriinnyt äänipelotteiden käytöstä. Muiden lajien pesimärauhan turvaamiseksi äänipelotteiden käytön kieltäminen keväällä on edelleen perusteltua ja tarpeen.

Karkotustoimenpiteitä ei saa kohdistaa muihin alueilla levähtäviin lintulajeihin. Karkotustoimien toteuttamista on rajattu ajallisesti. Karkottamistoimenpiteet on sallittu vain niinä ajankohtina, johon valkoposkihanhien muutto pääasiallisesti ajoittuu, jotta toimenpiteillä olisi mahdollisimman vähäinen vaikutus alueen muulle levähtävälle ja pesivälle linnustolle. Syysmuuttokaudella äänipelotteiden käytön saa aloittaa 20.8., jolloin alkaa myös vesilintujen metsästys.

Lupaehtojen perustelut

Lupa myönnetään vuoden 2025 syysmuuttoon asti voimassa olevana. Luonnonolot alueella eivät ole muuttumattomia, mistä valkoposkihanhien arktisen muuton levähdysalueiden siirtyminen Venäjän Karjalasta ja Suomen eteläpuolisista maista Suomen puolelle on esimerkki. Kahden vuoden jälkeen lupaehtoja voidaan tarkastella uudelleen.

Koska karkottaminen ja lentoon ajaminen lisää valkoposkihanhien kokemaa stressiä ja ravinnon tarvetta, on turhan valkoposkihanhien karkottamisen välttäminen yksi tapa pienentää valkoposkihanhien aiheuttamia satovahinkoja. Lisäksi valkoposkihanhien häiritseminen on sallittua ainoastaan niillä pelloilla, joilla ne aiheuttavat vakavaa vahinkoa viljelyksille. Karkotustoimet on tämän takia kielletty puiduilla sänkipelloilla ja pelloilla, joilta ei korjata satoa, sillä laiduntaminen ja levähtäminen tällaisilla pelloilla eivät aiheuta vakavaa vahinkoa.

Luvanhaltija on velvoitettu raportoimaan luvan käytöstä vuosittain syysmuuttokauden jälkeen koko vuoden karkotuskokemuksiin ja -tehoon perustuen. Toimenpiteitä tehtäessä lupa on oltava mukana ja pyydettyäessä se on esitettävä luvallisen toiminnan osoittamiseksi. Poikkeuslupien käyttöä valvotaan raportointitietojen ja tarvittaessa maastovalvonnan avulla.

Selvitykset ja aineistot, joita on hyödynnetty asian käsittelyssä

Ruokaviraston peltolohkorekisteri (2/2024)

Natura 2000 -alueiden sijainti ja suojeluperusteet

Maakunnallisesti tärkeät lintualueet (BirdLife Suomi ry:n alueellisten lintuyhdistysten raportit)

BirdLife Suomi ry:n koostama valkoposkihanhihavaintoaineisto

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan unionin direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY) artikkelit 1, 5, 9, 10, 13

Hallintolaki (434/2003) 34 §, 59 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

Valkoposkihanhienväen muuttokausi on pian alkamassa ja hanhet voivat aiheuttaa vakavan satovahingon hakemuksen kohteena olevilla pelloilla nopeasti parven laskeutuessa pellolle levähtämään ja laiduntamaan. Jotta vakavat satovahingot saataisiin torjuttua, tulee luvan mukaisiin toimenpiteisiin tarvittaessa voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Liite 1. Lupa-alueen kasvulohkot

Liite 2. Valitusosoitus

Liite 3. Karttapalvelu, raportointilomakkeiden osoitteet ja ohje raportointiin

Linkki karttapalveluun

Alla olevan linkin kautta pääsee karttapalveluun, jossa voi tarkastella valkoposkihanhienväen viljelyksiltä karkottamiseen myönnettyjen poikkeuslupien lupa-alueita.

<https://ely.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=4468f6356dad4bcf99ef0be17c28adc>

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Luonnonvarakeskus kirjaamo@luke.fi
Hämeen ELY-keskus kirjaamo.hame@ely-keskus.fi
Hämeen poliisilaitos kirjaamo.hame@poliisi.fi
Kymenlaakson lintutieteellinen yhdistys juhis973@gmail.com , antto.makinen@gmail.com
SLL Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry. kymenlaakso@sl.fi
Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry. info@tapiolary.com
Iitti asiakaspalvelu@iitti.fi

Suoritemaksu 150 €

Liite 1, lupa-alueen kasvulohkot

(A) Kasvulohkot, joilla karkottaminen on sallittu

Lohkot on lueteltu tilatunnuksittain kasvulohkonumeron mukaisessa suuruusjärjestyksessä (tilatunnus:kasvulohko):

142035278:1420085757B, 142035278:1420085757A, 142035278:1420132035A,
142035278:1420274606A, 142035278:1420343112B, 142035278:1420343112A,
142035278:1420343213A, 142035278:1420343516A, 142035278:1420343617E,
142035278:1420343617B, 142035278:1420343617A, 142035278:1420343617D,
142035278:1420343617C, 142035278:1420404645A, 142035278:1420404948A,
142035278:1420404948B, 142035278:1420404948C, 142035278:1420405150A,
142035278:1420405150B, 142035278:1420453044A, 142035278:1420453044B,
142035278:1420453145A, 142035278:1420558936A, 142035278:1420559138A,
142035278:1420565303A, 142035278:1420623604A, 142035278:1420637041A

Tämä asiakirja VARELY/1363/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
VARELY/1363/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 12.04.2024 09:04

Ratkaisija Aalto Tapio 12.04.2024 09:37

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna
Puhelin: 029 56 42210
Telefax: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Liite 3

Karttapalvelu

Päätöksessä ei ole lupakarttaa, vaan lupa-alue on esitetty liitteenä olevalla lohkolistauksella. Lupa-alueita voi tarkastella kartalla osoitteessa:

[Valkoposkihanhien karkottamiseen viljelyksiltä myönnettyjen poikkeuslupien lupa-alueet 2024 / Beviljade undantagstillstånds tillståndområden för fördrivning av vitkindad gås från odlingar 2024. \(arcgis.com\)](https://arcgis.com)

Käyttöohje: Voit suurentaa/pienentää karttaa käyttämällä +/- -painikkeita sekä liikkua kartalla halua-mallasi tavalla. Sivun vasemmasta laidasta löydät *Selitteet*, *Tiedot*, *Karttatasoluettelon* ja *Kyselyomi-naisuuden*. Kyselyominaisuudella voit kätevästi hakea omaa päätöstäsi koskevat peltolohkot. Paina harmaalla pohjalla olevaa suurennuslasin kuvaa, kirjoita avautuvaan ikkunaan päätöksen oikeasta yläkulmasta löytyvä lupanumero ja valitse *Käytä*. Karttanäkymä tarkentuu näyttämään peltolohkot, joita päätös koskee. Nämä lohkot on myös reunustettu mustalla, jotta ne on helppo erottaa. Mikäli loh-koja on yli tuhat, kaikki niistä eivät näy kartalla automaattisesti. Tällöin tulee painaa tekstiin *Näytetyt kohteet* oikealla puolella olevaa alaspäin osoittavaa nuolta, jolloin loput lohkoista latautuvat. Yksit-täistä lohkoa kartalla klikkaamalla saat ponnahdusikkunaan tiedot lohkolta sallituista toimenpiteistä. Lisäksi voit laittaa eri karttatasoja päälle ja pois klikkaamalla niitä karttatasoluettelossa. Voit halutes-sasi ottaa kartasta esimerkiksi kuvakaappauksen/näyttökuvan, jos haluat tulostaa kartat maastoon mukaan. Karttaa voi tarkastella myös puhelimella tai tabletilla. Sivun voi tallentaa kirjanmerkiksi tai suosikiksi, jotta löydät sen helposti uudelleen. Jos kartta ei lataudu, päivitä sivu tai avaa kartta uudel-leen linkin kautta.

Raportointilomakkeen osoite ja ohje raportointiin

Poikkeuslupan lupaehtojen mukaan valkoposkihanhien karkottamisesta on raportoitava vuosittain vuoden lopussa tehtävällä yleisraportilla koko vuoden aikana tehdystä valkoposkihanhien karkotuksesta ja sen tehosta.

Yleisraportointi tehdään sähköisellä lomakkeella, joka löytyy osoitteesta:

<https://link.webropol.com/s/vuosiraportti>

Lupaehtojen mukaan raportointi tulee tehdä vuosittain 1.11.–31.12. välisenä aikana lupavuoden lo-pussa. Raportissa tulee 1) arvioida häirintämenetelmien käytön vaikutusta aiheutuneisiin satovahin-koihin ja 2) arvioida toimenpiteistä muulle rauhoitetulle linnustolle aiheutuvaa haittaa.